

Nr 145.

Av herrar **Karlsson** i Grängesberg och **Gavelin**, om viss ändring i lagen den 29 juni 1946 om förlängd semester för vissa arbetstagare med särskilt pressande eller hälsofarligt arbete.

Enligt 1 § 1) lagen den 29 juni 1946 om förlängd semester för vissa arbetstagare med särskilt pressande eller hälsofarligt arbete äro till sådan utsträckt semester berättigade bl. a. gruvarbetare under jord. Jämlikt 3 § samma lag åligger det arbetsrådet att på begäran avgöra, huruvida visst arbete är att hänföra till sådant arbete, varå lagen äger tillämpning.

Frågan om vad som är att anse som gruvarbete under jord kan av naturliga skäl vara föremål för delade meningar. Arbetsrådet har för någon tid sedan avgjort ett fall, där fråga var, om gruvarbetare, sysselsatta i dagbrotten i Kristineberg och Boliden hörande till Bolidens Gruvaktiebolag, kunde anses berättigade till förlängd semester. Av utredningen i detta ärende framgick, att arbetet i Bolidens dagbrott, som har en längd av omkring 600 m och en bredd av omkring 60 m i dagen och 25 m i botten, bedrives på ett djup av omkring 75 m. I Kristineberg, där dagbrotten, två till antalet, ha en längd av 200 m och en bredd varierande mellan 2 och 20 m, utföres arbetet på ett djup av 75 m. Brytningsmetoden är s. k. kraterbrytning, vilket innebär att det lösskjutna berget tappas ut i underliggande kommunikationsorter. Från gruvarbetarnas sida hade framhållits, att arbetet ibland utföres under överhängande vägg samt att en stor del av avdunstningen från gruvan går genom dagbrottet, vilket gör att arbetarna äro utsatta för drag och för den osunda, fuktiga gruvluften. Arbetsrådet förklarade emellertid, att arbetena i dagbrotten icke kunde räknas till sådana arbeten, som berättigade till förlängd semester.

Här är icke anledning att ingå på kritik av arbetsrådets beslut. Såsom lagen är formulerad torde knappast finnas möjlighet att för närvarande tillerkänna dessa dagbrottsarbetare förlängd semester. En annan sak är emellertid, att dessa gruvarbetare i dagbrott *böra* ha lika lång semester som de arbetare, vilka äro sysselsatta med arbete i orterna under jord. Det är nämligen ställt utom tvivel, att arbetarna i dagbrotten ha ett minst lika pressande och hälsofarligt arbete som underjordsarbetarna. De få, såsom arbetarna i Bolidens dagbrott, arbeta på avsevärt djup under markytan vid långa, stundom överhängande bergväggar. De äro där lika mycket, kanske mer än nere i gruvan, utsatta för ras och att träffas av nedramlande stenar och bergsstycken. Arbetet försiggår icke alltid på botten av brotten utan ofta på pallar eller direkt utefter brottets sidor dit arbetarna få begiva sig på stegvägar eller med hjälp av linor. Det är klart att sådant arbete utföres under

synnerligen pressande och riskfyllda förhållanden. Olycksfallsriskerna i detta arbete måste anses minst lika stora som för egentliga underjordsarbetare. Arbetarna äro ofta utsatta för drag från tappningshålen i dagbrottets botten, där den osunda och fuktiga gruvluften tränger upp. Under vintertiden är arbetet särskilt påfrestande på grund av den starka kylan och särskilt riskabelt på grund av snön och isbildningen på dagbrottets väggar och ojämna botten. De skiftande väderleksförhållandena under olika årstider inverka i hög grad menligt på hälsotillståndet. Den allmänna uppfattningen är att arbetet i dagbrotten utföres under minst lika eller kanske svårare förhållanden än i orterna under jorden.

Enligt vår mening får det anses stå i överensstämmelse med andan och meningen i lagen om förlängd semester, att dessa arbetare i dagbrotten tillerkännas samma semesterförmån som underjordsarbetare. Det är från olika håll omvittnat, att de arbeta under förhållanden, som äro fullt jämbördiga med underjordsarbetarnas. Ett synligt uttryck härför är, att arbete i dagbrott på de flesta platser i avlöningshänseende jämställas med underjordsarbete.

Från rättvisesynpunkt står det klart, att sådana dagbrottsarbetare, som sysselsättas under förhållanden, som med hänsyn till ohälsa- och olycksfallsrisker äro jämförliga med underjordsarbetares, böra tillerkännas samma semesterförmåner som dessa senare kommit i åtnjutande av.

Under åberopande av vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring i lagen den 29 juni 1946 om förlängd semester för vissa arbetstagare med särskilt pressande eller hälsofarligt arbete, att lagen kommer att omfatta även gruvarbetare i dagbrott.

Stockholm den 21 januari 1948.

Verner Karlsson.

J. O. Gavelin.
